

/RAZGOVARALA/ ORHIDEA GAURA HODAK
/ orhidea.gaura-hodak@aktual.hr
/SNIMKE/ SAŠA ZINAJA

Davor Škrlec postao je prvi zastupnik grupacije Zelenih iz područja tranzicijskih zemalja jugoistočne Europe u Europskom parlamentu, zbog čega je zamrznuo svoje profesorsko mjesto na zagrebačkom Fakultetu elektrotehnike i računarstva. Kad je Kuriku vlada prije nešto više od dvije i pol godine preuzela vlast, postao je pomoćnik Mirele Holy na mjestu ministrice zaštite okoliša, ali nakon njezina odlaska ni on nije dugo ostao u ministarstvu. Otišao je zbog pritisa koje je na njega vršio tadašnji prvi potpredsjednik Vlade Radimir Čačić oko zapošljavanja jednog HNS-ovca, ali i zbog neslaganja s projektima Plomin C na ugljen i HE Ombla. Zajedno s Mirelom Holy osnovao je ORaH čiji je potpredsjednik, a stranka je postala treća politička snaga u zemlji s tendencijom rasta.

AKTUAL: Kakvi su vam prvi dojmovi o Europskom parlamentu? Jako pozitivni, doček novih zastupnika bio je izvrsno organiziran. Prvi sastanak grupacije Zelenih bio je 27. svibnja, nakon čega su uslijedile nominacije za predsjedništvo Kluba zastupnika, raspodjela mjesta u odborima i delegacijama i u svemu sam aktivno sudjelovao. Bio je jako dobar prijem nas koji smo došli iz tranzicijskih zemalja EU koje do sada nisu imale zastupnike u grupaciji Zelenih, dakle Latvije, Litve, Estonije, Slovenije, Mađarske, Katalonije i Hrvatske. Mi bismo trebali biti svježja snaga unutar Kluba koja bi trebala malo pogurati i koja je donekle kompenzirala smanjenje

broja zastupnika Zelenih iz Njemačke, Francuske i Velike Britanije.

AKTUAL. Kako to da jedna Poljska, Češka, Slovačka, Rumunjska i Bugarska nemaju nijednog zastupnika iz grupacije Zelenih?

U svim tim zemljama je stanje kao i kod nas prije pojave ORaH-a, a to je da ima puno malih, razjedinjenih stranaka koje pojedinačno nemaju dovoljnu snagu. Mi, kao klub, podržat ćemo jačanje tih stranaka.

AKTUAL: Kakav je dojam europskih zastupnika o Hrvatskoj kao novoj članici i našim zastupnicima u prvom mandatu? Što su vam rekli?

Čuo sam neke komentare da su hrvatski zastupnici u proteklom sazivu bili aktivni na neobičan način, da se ta aktivnost više pokazivala onim jednoipolminutnim ili kraćim nastupima na plenarnim sjednicama koje nisu zapravo pravo mjerilo aktivnosti. Pravo mjerilo aktivnosti zastupnika je rad u odborima, u radnim grupama unutar samih grupacija, u delegacijama i intergrupama koje djeluju u parlamentu. Taj rad se više cijeni nego pravo zastupnika da u kratkom govoru skrene pažnju na nešto. Tako da bi to, kako su mi kolege rekly, ponekad izazivalo i podsmijeh među ostalim zastupnicima u Parlamentu i radnom predsjedništvu, u smislu: "Evo, sad će Hrvatski sabor nastupiti." To nisu moje riječi, nego riječi kolega, ne samo iz moje političke grupacije nego i iz drugih političkih grupacija s kojima sam neformalno razgovarao nakon upoznavanja. ➤

Čime je izbacio iz takta Jean-Claudea Junckera, zašto se u EP-u smiju našim zastupnicima, što danas misli o Radimiru Čačiću i bivšem kolegi Vedranu Mornaru, kako možemo profitirati od strukturnih fondova i zašto bi radije da HDZ dođe na vlast nego u koaliciju sa SDP-om? Za Aktual govori Davor Škrlec, potpredsjednik ORaH-a

'Da koaliramo sa SDP-om samo da HDZ ne dođe na vlast? NEĆE IĆI.'

AKTUAL: Što kažete na okretanje leđa euroskeptika na otvornoj sjednici?

Možemo reći da je to njihovo pravo manifestiranja protesta prema institucijama, ali moram priznati da ja u tom trenutku nisam čak ni uočio da su okrenuli leđa, dok nisam vidio u medijima, jer sam bio previše uzbuđen cijelom atmosferom i više koncentriran na predsjedništvo i izbor. No, to je jedna manjina koju možete tek krajičkom oka primijetiti.

AKTUAL: Iako ste na kraju za njega glasali, napisali ste da vas je Jean-Claude Juncker u početku malo razočarao.

Tu moramo biti iskreni, Juncker je kompromis između dvije najveće grupacije u Europskom parlamentu i kad je došao, rekao je da s nama želi suradnju jer iz Kluba Zelenih uvijek dolaze dobre ideje i ima s njima odličnu suradnju. Imali smo četiri grupe pitanja, i on je jako dobro i pripremljeno odgovarao na pitanja vezana uz zaštitu okoliša, genetski modificirane organizme, malo lošije oko zapošljavanja. Ja sam mu odlučio postaviti pitanje iz političkog gospodarstva, zapravo, iz njegovog sektora jer on dolazi iz financija. I dok je na ova druga pitanja odgovarao ležerno, moje ga je pitanje jako iznerviralo, rekao je čak: "Ja nisam genije, proučavao sam noćas to što me pitate, ali ne mogu sad izaći s konkretnim brojkama, to će biti zadatak povjerenika kojeg ću izabrati za to područje." To je dakle bio jedan dosta nervozan odgovor, toliko da su se naši supredsjedatelji Rebecca Harms i Philippe Lamberts samo smješkali koliko mu je to bilo neugodno pitanje u njegovom fahu. Međutim, u utorak ujutro, na sam dan plenarne sjednice na kojoj je bio izbor za predsjednika Europske komisije, ugodno sam se iznenadio kad sam u prvom od njegovih deset prioriteta područja "A New Boost for Jobs, Growth and Investment" pročitao odgovor na pitanje koje sam mu postavio - da će razviti efikasnije financijske instrumente koji će pomoći uspješniju apsorpciju sredstava iz EU fondova. Nakon njegova obraćanja parlamentu i agresivnih govora antieuropskih grupacija, promijenio sam mišljenje i glasovao za gospodina. Junckera. Međutim, kao i kod ostalih kolega i kolegica iz grupacije Zelenih/EFA taj glas nije bezuvjetan, jer na jesen je izjašnjavanje o povjerenicima buduće Europske komisije.

AKTUAL: Zeleni su protiv mjera štednje kao odgovora na ekonomsku krizu jer te mjere najviše pogađaju najsiromašnije građane EU. Kako bi se, po vama, mogla smanjiti nejednaka raspodjela bogatstva?

Poštenijom poreznom politikom da onaj tko ima više i plati više. Ako, pak, gledamo Hrvatsku cijena rada je kod nas previsoka i opterećenje poslodavca preveliko da bi naša radna mjesta bila konkurentna. Prevelika su davanja prema državi na plaće, a u sustavu se ne

GRUPACIJA ZELENIH
Davor Škrlec prvi je zastupnik Zelenih s područja tranzicijskih zemalja jugoistočne Europe, a Zeleni su prošli i u Latviji, Litvi, Estoniji, Kataloniji, Sloveniji i Mađarskoj

vide njihovi efekti. Tu su i parafiskalni nameti koji proizlaze iz samog postojanja poduzeća.

AKTUAL: Na kakvim projektima Hrvatska može bolje iskoristiti fondove EU?

Stalno naglašavam, u strukturnim fondovima je 80 posto rezervirano za provedbu održivog razvoja. Mi zaostajemo u primjeni obnovljivih izvora energije, u energetske učinkovitosti, gospodarenju otpadom. Uskoro će se usvojiti Direktiva koja određuje alternativna goriva u transportu i uvjete za izgradnju infrastrukture sa svrhom da se smanji ovisnost o uvozu fosilnih goriva i poveća udio električne energije u transportu, kao i proizvodnja nove generacije biogoriva, iz otpada i bez prenamjene zemljišta. Vodik kao energent ima velike potencijale jer možemo napraviti sinergiju iz obnovljivih izvora i morske vode koja najbolji resurs za dobivanje vodika pomoću elektrolize. Imamo velike šanse postati veliki proizvođač i izvoznik vodika kao goriva, ali za to treba imati viziju gdje mi zapravo želimo biti. Država je tu da stvori pravni okvir i sigurnost, a lokalna samouprava provodi projekte, neke uz javno-privatno partnerstvo.

AKTUAL: Mogu li obnovljivi izbori posve zamijeniti klasične elektrane?

Tranzicija u energetskom sektoru zahtijeva duže razdoblje, nitko ne očekuje da će se to dogoditi preko noći, ali do 2050. udio obnovljivih izvora trebao bi biti puno značajniji. Hrvatska raspolaže s potencijalima koje ne koristimo jer je svaka dosadašnja vlada samo deklarativno govorila o tome, pogotovo u predizborno razdoblje, a kad bi došli na vlast uvijek su nekim mjerama, kvotama, podzakonskim propisima i uredbama zakočili razvoj obnovljivih izvora ili poticali razvoj one vrste s kojima su očito imali neke lobističke veze.

AKTUAL: Kako to da je jedan od smjerova na kojima ste diplomirali bila nuklearna energija.

Uzmite u obzir da je to bilo prije 30 godina, da smo tada još bili u Jugoslaviji i da je Jugoslavija imala nuklearni program koji je nudio obećavajuće zapošljavanje. Ja sam diplomirao i na studiju klasične energetike i nuklearne jer sam htio biti kompletan energetičar. Kad se pogledaju smjernice Energije Europa 2050., nuklearna energija je jedna od opcija jer je to jedan od načina smanjenja emisije stakleničkih plinova u zemljama koje imaju zalihe ugljena. To su većinom države koje si mogu tu tehnologiju financijski priuštiti, jer su bogate i imaju proizvodnju opreme za nuklearne

elektrane. Hrvatska nije među njima, a sigurno ću se boriti da nam se ne dogodi slučaj kao što je trenutačno u Mađarskoj s proširenjem nuklearne elektrane Pakš.

AKTUAL: Kažete da treba zamijeniti ugljen, a mi ćemo ipak najvjerojatnije graditi Plomin C na ugljen.

Pa lijepo ste rekli najvjerojatnije, znači postoji vjerojatnost i da nećemo graditi. Najesen će EP odlučivati o klimatskoj i energetske politici EU 2020.-2030. To je ono što sam ja cijelo vrijeme govorio u kampanji za europske izbore, da trebamo imati ljude koji nešto znaju o tome da bi mogli utjecati na procese. A definitivno će se ići prema smanjenju CO2. Radi se na reformi sustava trgovanja emisijama, ako nećemo moći skladištiti, plaćat ćemo naknadu za ono što puštamo u atmosferu. Iz nekih medijskih istupa što su bili plasirani iz HEP-a u vezi Plomina vidi se da, zapravo, potencijalni partneri taj rizik hoće prebaciti na HEP, i tu se za nas krije velika opasnost jer taj partner u svakom trenutku može izaći iz projekta ako smatra da je rizik njegova poslovanja prevelik.

AKTUAL: Je li zbog Plomina C i drugih projekata na vas vršio pritisak tada prvi potpredsjednik Vlade Radimir Čačić?

Da, bile su tu i ono što je on nazvao kuhinjske studije, pa HE Ombla... Jedini projekt oko kojeg smo se složili bio je Grad na Savi. Ali, cijeli odnos prema nama bio je kao da smo mi smetnja cijelom sustavu i da nas treba neutralizirati i maknuti. Ministarstvo gospodarstva je smatralo da bi bilo najbolje da nas nema jer bi se onda sve moglo provesti.

AKTUAL: Što danas mislite o Čačiću i njegovom povratku u politiku?

Čovjek ogromne, ali neučinkovite energije. Mislim da treba otvoriti prostor mladim, novim ljudima koji imaju viziju Hrvatske u EU.

AKTUAL: Vaš kolega s FER-a Vedran Mornar postao je ministar obrazovanja. Jeste li dobri s njim?

On je bio moj dekan, bili smo u korektnim odnosima, iako ja imam svoje mišljenje o nekim procesima, prvenstveno oko uvođenja

Bolonjskog procesa u naš obrazovni sustav, jer smo u to zapravo utrčali nespreno, bez ikakvih analiza kakve će to imati posljedice za cijeli naš sustav obrazovanja. A Mornar je inzistirao na tome, pa se nadam da će sada zrelije razmišljati na ovoj poziciji.

AKTUAL: ORaH u anketama ima samo pet posto manji rejting od SDP-a. Postoje mišljenja da će ORaH na kraju ipak ići u koaliciju s SDP-om jer će u protivnom biti odgovoran ako HDZ dođe na vlast. Koja je za vas gora opcija od te dvije?

Smatram da su te opcije jednako loše. Teško je predvidjeti što će biti za godinu dana, ali mislim da će se Vlada održati jer ni HDZ nema spreman projekt izlaska Hrvatske iz krize. Mi smo nagomilali puno strukturnih problema u državi, i toliko smo time blokirali razvoj države, da bi ozbiljna politička opcija trebala ponuditi program izlaska iz krize. A svjedoci smo da se već sada dogovara i pregovara samo u svrhu osvajanja vlasti. Nema tu nikakve ponude rješenja i nadam se da građani više neće vjerovati lijepim riječima i bajkama. Može se čak dogoditi da nitko ne uspije formirati većinu ili da koalicija bude toliko labava i neuspješna da u roku od godinu dana budu prijevremeni izbori i dogodi se situacija kao sada u Sloveniji.

AKTUAL: Činjenica je da se desnica okuplja i da bi mogli pobijediti na parlamentarnim izborima ako SDP ne uspije isto učiniti na ljevici. Time će teret odgovornosti ipak pasti na ORaH.

Ali, zašto bi ORaH snosio odgovornost za jedan ili drugi scenarij? Mislim da bismo u prvom redu bili neodgovorni prema svojim simpatizerima kad bismo ušli u neprincipijelnu koaliciju samo zato da HDZ ne dođe na vlast. Pa neka dođu i pokažu što znaju. Po onome što govore, nemaju programa i rješenja koja bi Hrvatsku izvukli iz krize. Zašto onda imati nesposobnu vlast? Treba imati hrabrosti i provesti i više prijevremenih izbora ako treba, da se konačno izaberu odgovorni koji imaju realni program te koji će raditi u javnom interesu. To će biti jeftinija opcija od zadržavanja

'Jean-Claude Juncker bio je spreman na pitanja o ekologiji i GMO hrani, ali IZNERVIRALO GA JE ONO IZ FINACIJA, iz njegovog faha. No, na kraju me ipak ugodno iznenadio jer je moje pitanje uvrstio u program.'

nesposobne vlasti. Ne živi se od ideja nego od rada, a što ćemo više živjeti u prošlosti to će nam budućnost biti mračnija. A ORaH ne treba sebe žrtvovati da bi neuspješni uspjeli.

AKTUAL: Koliko brzo vam raste članstvo?

Puno brže no što smo očekivali. Prije dva tjedna došli smo do brojke od tri i pol tisuće, što pred nas postavlja nove zahtjeve, najviše u smislu financija jer bismo trebali infrastrukturom pratiti porast članstva. Za razliku od ostalih parlamentarnih stranaka, mi se financiramo isključivo od članarina. Da nas se želi osjetiti u normalnom političkom radu, dokaz je i nedavni presedan kad je Vlada retroaktivno nakon izbora smanjila naknadu s 250 tisuća kuna na 43 tisuće kuna po mandatu u Europskom parlamentu. Kao razlog naveli su socijalnu osjetljivost. Neobično za nekoga tko svojim svakodnevnim djelovanjem potvrđuje upravo suprotno.

AKTUAL: Što ćete si kupiti od prve europske plaće? Koji su vam uopće privatni interesi i hobiji?

Teško je uz sve ove poslove imati hobi koji bi me okupirao, ali, recimo, volim putovanja jer na putovanjima čovjek puno nauči od drugih kultura tako da će prva plaća vjerojatno otići na neko putovanje, odnosno godišnji odmor.

AKTUAL: Gdje ste sve putovali?

Lakše mi je odgovoriti gdje nisam bio. Bio sam na svim kontinentima, što privatno, što kroz sudjelovanja na znanstvenim skupovima, bilo kao autor članaka ili kao član stručnih odbora. Ovaj put ću godišnji provesti negdje unutar EU. Na svakom putovanju upoznaš nove ljude, običaje, nešto od te kulture preneseš u svoj privatni život. Tako da nakon svakog putovanja razveselim prijatelje s nečim novim što sam tamo otkrio, bilo veza no uz gastronomiju, arhitekturu, glazbu, ili nešto treće.

AKTUAL: A kad idete na naše more?

U predsezoni i postsezoni, ne zato što je tada jeftinije nego zato što su lipanj i rujan na Jadranu najljepši. ■

'Bili bismo neodgovorni prema biračima da idemo u koaliciju sa SDP-om samo da HDZ ne dođe na vlast. PA NEKA DOĐU I POKAŽU ŠTO ZNAJU. Neće dugo.'